

[Industriministeren]

Vi har overvejet, hvorvidt en undersøgelse af de særlige vestlollandske forhold gennemført af universitetsinstitutter med særlig interesse for erhvervsstrukturelle forhold vil kunne af-dække mekanismer af mere utraditionel karakter, som kan genskabe vitaliteten i områdets erhvervsliv. Jeg havde for nylig lejlighed til i et samråd i Erhvervsudvalget at nævne for fru Birthe Hansen, at jeg snarest ville tilkendegive min stilling hertil. Jeg kan i dag sige, at vi har lagt op til et utraditionelt samarbejde mellem Ålborg Universitetscenter og Roskilde Universitetscenter om en sådan undersøgelse. Desværre har Ålborg ment at skulle koncentrere sig om det nordjyske område, ihvorvel jeg synes, at de to områder gensidigt kunne inspirere hinanden, hvorved vi kunne få noget ekstra frem. Vi har nu anmodet Roskilde Universitetscenter om at gennemføre en sådan undersøgelse, og jeg venter egentlig kun svar fra Roskilde Universitetscenter med accept af, at det går i gang med en sådan undersøgelse.

Allerede i 1986, hvor jeg deltog i et møde i Nakskov sammen med arbejdsministeren, og hvor man drøftede de problemer, som knyttede sig til lukningen af skibsværftet, gav både jeg og arbejdsministeren udtryk for, at princippet for statslig bistand skulle være hjælp til selvhjælp. Det er stadig min opfattelse, og jeg mener, at de rammer, som politikerne skal sørge for at skabe for en omstrukturering, er til stede i dag for Lollands vedkommende. Inden for det varierede udbud af ordninger, som eksisterer, bl.a. under Industriministeriets ressort, er Lolland blevet og vil fortsat blive favoriseret. Det er imidlertid fra lokalområdet – og det understreger jeg – at forslagene til nye erhvervsaktiviteter og etableringen af de nye arbejdspladser skal komme. På dette område er der behov for en intensivering af indsatsen. Vi kan i så henseende kun appellere om, at lokalområdet lader sig inspirere af de mange andre områder i landet, som har vist en større grad af dynamik end den, man har kunnet konstatere på Vestlolland.

*Forhandling***Rahbæk Møller (SF):**

Jeg takker for ministerens svar. Det bygger jo i vid udstrækning på de oplysninger, som ministeren allerede har tilstillet Erhvervsudvalget og Finansudvalget.

Som udgangspunkt for debatten vil jeg tage de strukturelle forhold, som mange, herunder ministeren, har peget på, nemlig at Lolland i usædvanlig høj grad er domineret af en lønmodtagerkultur. Egnen har i århundreder været domineret af store godser, som i sidste århundrede er blevet suppleret med nogle få større industrivirksomheder med Nakskov Skibsværft som den største. Næsten alle disse industrivirksomheder har været filialer af koncerner, hvis hovedsæde har befundet sig andetsteds. Befolkningens store flertal har fundet sin rolle som lønmodtagere på de store virksomheder. En iværksætterkultur, som vi kender den især fra Vestjylland, har kun i beskedent omfang eksisteret på Lolland.

En varig ændring af situationen på Vestlolland forudsætter, at dette mønster brydes. Der skal skabes et netværk af store og små virksomheder groet ud af lokale kræfter. Kun derved får erhvervsstrukturen den nødvendige robusthed over for de omskiftelser, der nødvendigvis kommer i en verden under forandring. De forskellige initiativer, der er taget efter Nakskov Skibsværfts lukning, må nødvendigvis vurderes i lyset af, om de fremmer eller hæmmer den strukturudvikling, der er nødvendig.

Fra regeringens side blev der i første omgang gjort det, at arbejdsministeren og industriministeren besøgte Nakskov efter værftets lukning. Arbejdsministeren fulgte sit besøg op med en ekstraordinær indsats. Resultatet er beskrevet i rapporten »Projekt Nakskov« fra Arbejdsdirektoratet. Der er næppe tvivl om, at Arbejdsdirektoratet gjorde en stor indsats med at holde orienteringsmøder og udbyde omskolingskurser, men som det også siges i rapporten, hjalp det ikke meget at orientere og omskole folk, når der ingen job er at omskole til. Industriministeren foretog sig i begyndelsen ingenting ud over altså at besøge Nakskov.

Fra privat side er det største initiativ Lalandiafonden med en kapital på 75 mio. kr., hvoraf de 15 mio. kr. stammer fra ØK, medens resten kommer fra banker og sparekasser, kreditforeninger, Lønmodtagernes Dyrtdidsfond og en række pensionskasser. Der er ingen grund til at anfægte den gode vilje hos de institutioner, der har skudt penge i foretagendet, men det er et åbent spørgsmål, om ikke Lalandiafonden har gjort større skade end gavn. Fonden vil kun skyde penge i projekter, hvor initiativtagerne